

สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ

ในบทนี้จะเป็นการสรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ ซึ่งจะได้เสนอตามลำดับดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อพัฒนาหลักสูตรกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ แขนงงานเลือก วิชาช่าง เครื่องปั้นดินเผาตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ในโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตบริการ ของโรงเรียนวัดน้อยใน กรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่างประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร และสำนักงาน การประถมศึกษาอำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ที่อยู่ในเขตบริการของโรงเรียน วัดน้อยใน ตามประกาศการแบ่งเขตพื้นที่บริการของโรงเรียน ของกรมสามัญศึกษา การสุ่มตัวอย่างประชากรใช้วิธีกลุ่มแบบเจาะจง ผู้ให้ข้อมูลได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 จากโรงเรียนที่มีนักเรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ไปเข้าเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนวัดน้อยใน ที่มีสถิติติดต่อกันเป็นเวลา 5 ปีการศึกษา (2527-2531) จำนวน 26 โรงเรียน ซึ่งแยกได้ดังนี้ ผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ จำนวน 52 คน ครูผู้สอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ จำนวน 78 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 130 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบสังเกตการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 4 ชุด โดย ชุดที่ 1 เป็นแบบสอบถามผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเลือกตอบ ตอนที่ 2 เป็นคำถามข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร ในด้านความพร้อมของโรงเรียน ความสนใจของนักเรียนและผู้ปกครอง สภาพของชุมชน และศักยภาพของการประกอบอาชีพช่างเครื่องปั้นดินเผา เป็นแบบเลือกตอบและเติมคำ ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาหลักสูตรวิชาช่างเครื่องปั้นดินเผา เป็นแบบเลือกตอบและแบบปลายเปิด ชุดที่ 2 เป็นแบบสอบถามครูผู้สอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ แบ่งเป็น 3 ตอน ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเลือกตอบและเติมคำ ตอนที่ 2 เป็นคำถามความเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของหลักสูตร และแผนการสอน แนวปฏิบัติในการสอน และความเห็นเกี่ยวกับการเปิดสอนวิชาช่างเครื่องปั้นดินเผา เป็นแบบเลือกตอบและเติมคำ ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหา และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเปิดสอนวิชาช่างเครื่องปั้นดินเผา เป็นแบบเลือกตอบและแบบปลายเปิด ชุดที่ 3 เป็นแบบสัมภาษณ์ผู้บริหารและผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ แบบมีโครงสร้าง ชุดที่ 4 เป็นแบบสังเกตการสอนของครู ก่อนนำแบบสอบถามไปใช้ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 ท่าน ตรวจสอบและพิจารณา แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขและเสนอขอความเห็นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์อีกครั้งหนึ่ง สำหรับแบบสัมภาษณ์และแบบสังเกตการสอน ได้พิจารณาถึงข้อมูลที่ต้องการทราบในรายละเอียดเพิ่มเติม และพฤติกรรมที่แท้จริงของครูผู้สอน

ข้อมูลที่ไต่จากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานจากครูผู้สอนซึ่งได้จากเครื่องมือชุดที่ 2 ตอนที่ 2 และชุดที่ 4 นั้น ได้นำมาวางร่างหลักสูตร แผนการสอน ใบบาง ใบบความรู้ จากนั้นจึงให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาให้ข้อคิดเห็น การดำเนินงานทุกขั้นตอนผ่านการพิจารณาจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แล้วจึงปรับปรุงเอกสารหลักสูตรซึ่งได้เสนอไว้ในภาคผนวก

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สรุปได้ดังนี้

ผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยฝ่ายวิชาการส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 46-50 ปี วุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งหน้าที่มากกว่า 21 ปี สำหรับครูผู้สอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 31-35 ปี วุฒิการศึกษาส่วนใหญ่ระดับปริญญาตรี มีวิชาเอกคหกรรมศาสตร์มากที่สุด

ในค่าน้ำหนักและประสบการณ์ในการสอน ครูผู้สอนส่วนใหญ่เป็นครูพิเศษสอนเฉพาะกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ งานที่สอนส่วนใหญ่เป็นงานช่างประดิษฐ์งานบ้าน และงานเกษตร ซึ่งมีประสบการณ์ในการสอนมาแล้วระหว่าง 1-5 ปี มากที่สุด รองลงไปมีประสบการณ์ในการสอนอยู่ระหว่าง 6-10 ปี เหตุผลที่สอนส่วนใหญ่ผู้บริหารเป็นผู้มอบหมายให้สอน และสมัครใจสอนเอง ซึ่งส่วนใหญ่ไม่มีประสบการณ์ในการสอนวิชาช่างเครื่องปั้นดินเผามาก่อน และยังไม่เคยเข้ารับการอบรมประชุมปฏิบัติการ หรือการสัมมนาในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ

2. ข้อมูลพื้นฐานเพื่อการปรับหลักสูตร และเอกสารประกอบหลักสูตรได้แก่ แผนการสอน

2.1 ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษาในเขตบริการ ของโรงเรียน วัดน้อยใน สรุปได้ดังนี้

2.1.1 ความพร้อมของโรงเรียนในค่าน้ำหนักต่าง ๆ

2.1.1.1 ค่าน้ำหนักการ แนวปฏิบัติ แผนงานและโครงการ

ดำเนินงาน

ในค่าน้ำหนักเลือกที่เปิดสอนส่วนใหญ่เป็นงานช่างประดิษฐ์ วิชาที่สอนได้แก่ การประดิษฐ์เศษวัสดุ รองลงไปคือ งานบ้านงานเกษตร และงานช่าง ตามลำดับ สาเหตุที่เปิดสอนเพื่อให้สอดคล้องกับวิชาพื้นฐานที่โรงเรียนเปิดสอนอยู่แล้ว เป็นส่วนใหญ่ รองลงไป มีครูที่มีความรู้โดยเฉพาะ และเปิด

สอนเพราะท้องถิ่นต้องการ มีจำนวนน้อยที่สุด ในการสอนงานเลือกส่วนใหญ่ โรงเรียนปฏิบัติตามนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด รองลงไป โรงเรียนมีนโยบายเป็นของตนเอง และเห็นด้วยกับนโยบายที่มุ่งพัฒนาค่านิยมวิชาชีพและกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพเป็นส่วนใหญ่ โดยโรงเรียนมีแผนที่จะพัฒนาวิชาที่เปิดสอนอยู่ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สำหรับแนวทางการกำหนดโครงการพัฒนางานเลือก ส่วนใหญ่ให้ครูผู้สอนเป็นผู้เสนอความเห็น รองลงไป สำนวความสนใจของนักเรียนและผู้ปกครอง และสำนวนความต้องการของท้องถิ่น ตามลำดับ

สำหรับการสอนวิชาช่างเครื่องปั้นดินเผา ส่วนใหญ่เห็นว่าน่าสนใจสมควรได้รับการส่งเสริมให้แพร่หลาย และเห็นสมควรให้เปิดสอนในระดับประถมศึกษาบ้าง ในด้านการศึกษาต่อวิชานี้ ส่วนใหญ่เห็นว่าสมควรสนับสนุนให้นักเรียนที่มีพื้นฐานวิชานี้ไปเข้าเรียนต่อระดับมัธยมศึกษา และโรงเรียนได้แนะนำให้นักเรียนไปเข้าเรียนต่อทุกปี ด้านความเห็นก่อนนโยบายรับนักเรียนของโรงเรียนวัดคัน้อยใน ส่วนใหญ่เห็นว่าเป็นการดีที่ส่งเสริมให้เด็กที่จบการศึกษาแล้วมีอาชีพที่มั่นคง รองลงไป สมควรให้เปิดสอนในระดับประถมศึกษาด้วยเพื่อปูพื้นฐาน และเห็นว่า เป็นวิชาที่เปิดสอนได้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น มีจำนวนน้อยที่สุด ซึ่งโรงเรียนเกือบทั้งหมดไม่เคยเปิดสอนวิชานี้มาก่อน เกี่ยวกับบทบาทในการร่วมปรับปรุงหลักสูตรของโรงเรียน ส่วนใหญ่ไม่เคยเข้าร่วมปรับปรุงที่ใดมาเลย

2.1.1.2 ด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก

สถานที่ที่โรงเรียนใช้ฝึกปฏิบัติงาน ส่วนใหญ่ใช้ห้องเรียนรองลงไปใช้โรงฝึกงาน และห้องปฏิบัติงาน ตามลำดับ ด้านความพร้อมของอาคารสถานที่ ส่วนใหญ่โรงเรียนมีอาคารสถานที่ แต่ไม่เพียงพอ ด้านความพร้อมของวัสดุ ครุภัณฑ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก ส่วนใหญ่มีวัสดุ ครุภัณฑ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก แต่ใช้ประโยชน์ได้ปานกลาง

2.1.1.3 ด้านบุคลากร

การจัดครูเข้าสอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ ส่วนใหญ่โรงเรียนจัดครูพิเศษสอนทุกงานและครูประจำชั้นสอนบางงาน รองลงไป จัดครู

พิเศษเฉพาะเข้าสอนทุกงาน และให้ครูประจำชั้นสอนทุกงานมีจำนวนน้อยที่สุด
คุณสมบัติของครูที่โรงเรียนจ๊กให้สอน ส่วนใหญ่พิจารณาจากผู้มีความรู้ความสามารถใน
งานนั้นโดยเฉพาะ รองลงไป พิจารณาจากการเข้าใจเนื้อหาในงานที่จะสอน และ
พิจารณาจากครูที่มีค่านิยมและเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ มีจำนวนน้อยที่สุด ถ้าจะเปิดสอน
วิชาช่างเครื่องปั้นดินเผา โรงเรียนมีโครงการพัฒนาความรู้ให้แก่ครูผู้สอนโดยการส่ง
ครูไปเข้ารับการฝึกอบรมด้านทักษะเฉพาะ มากที่สุด รองลงไป ส่งครูไปศึกษาและ
ดูงาน และขอความร่วมมือจากโรงเรียนวัดน้อยในให้ส่งครูมาช่วยสอนตามโครงการที่
ตกลงกัน ตามลำดับ

2.1.1.4 ด้านแหล่งวิทยากร สถานประกอบการ และ สถานประกอบอาชีพอิสระ

เกี่ยวกับแหล่งวิทยากรด้านงานช่างในท้องถิ่น
ส่วนใหญ่ตอบว่า ไม่มีแหล่งวิทยากรด้านนี้ การส่งนักเรียนไปฝึกภาคปฏิบัติภายนอก
โรงเรียนส่วนใหญ่จึงไม่เคยพาไป สำหรับโรงเรียนที่เคยพาไป ในด้านการให้ความ
ร่วมมือของแหล่งวิทยากร ส่วนใหญ่ตอบว่าแหล่งวิทยากรไม่ให้รายละเอียด รองลงไป
ตอบว่าให้ความร่วมมือแต่ให้ประโยชน์แก่นักเรียนไม่มาก ในการเชิญวิทยากรในท้องถิ่น
มาให้ความรู้ด้านอาชีพแก่นักเรียน ส่วนใหญ่ตอบว่าเคยเชิญมาแต่นาน ๆ ครั้ง รองลงไป
ไม่เคยเชิญมาเลย และเคยเชิญมาเป็นประจำมีน้อยที่สุด

เกี่ยวกับการให้โรงเรียนวัดน้อยในเป็นแหล่ง
วิทยากร ส่วนใหญ่เห็นว่ามีความสะดวกมาก และส่วนน้อยเห็นว่าไม่สะดวก สาเหตุ
ระบุว่า เพราะอยู่ไกล เดินทางลำบาก เกี่ยวกับสิ่งที่ต้องการความช่วยเหลือจาก
โรงเรียนวัดน้อยใน ส่วนใหญ่ต้องการให้จัดอบรมให้ความรู้แก่ครู รองลงไป ขอให้
ช่วยจัดหาเอกสารประกอบหลักสูตรให้เพิ่มเติม และขอให้หาตลาดจำหน่ายผลิตภัณฑ์
นักเรียนมีจำนวนน้อยที่สุด

2.1.1.5 ด้านการแนะแนวนักเรียน

โรงเรียนจ๊กให้มีการแนะแนวนักเรียนทุกโรงเรียน
ส่วนใหญ่เป็นการแนะแนวด้านการศึกษาต่อ รองลงไป เป็นด้านอาชีพ วิธีการแนะแนว

ของโรงเรียน ส่วนใหญ่เชิญวิทยากรจากภายนอก รองลงไป โรงเรียนจัดประชุมชี้แจงโดยครูในโรงเรียน และจัดประชุมชี้แจงโดยครูในโรงเรียน และจัดนิทรรศการสำหรับการติดตามผลการศึกษาคือหรือการประกอบอาชีพของนักเรียนที่จบการศึกษาแล้ว ส่วนใหญ่มีการดำเนินการ โดยใช้วิธีให้นักเรียนแจ้งผลกลับมาถึงโรงเรียน มากที่สุด และใช้วิธีส่งแบบสอบถามไปตามโรงเรียนมัธยม มีจำนวนน้อยที่สุด

2.1.1.6 คำนวณอุปกรณ์และวัสดุฝึกงาน

เกี่ยวกับการใ้มาของอุปกรณ์และวัสดุฝึกงาน ส่วนใหญ่โรงเรียนจัดหาเอง รองลงไป หน่วยงานต้นสังกัดจัดซื้อให้ และส่วนน้อยที่สุดให้ครูหาเอง สภาพของอุปกรณ์และเครื่องมือที่มีอยู่ ส่วนใหญ่โรงเรียนมีแต่ไม่เพียงพอ และมีเพียงพอแต่ใช้การไม่ได้ค่อนข้างมาก

เกี่ยวกับระบบการจัดเก็บ การบำรุงรักษาและการบริการ ทุกโรงเรียนจัดให้มีผู้รับผิดชอบ ซึ่งส่วนใหญ่มีการจัดทำบัญชีเบิกจ่าย และจัดสถานที่เก็บที่ปลอดภัย จัดให้มีรายการซ่อมแซม จัดระบบการใช้ไว้เป็นอย่างดี และจัดให้เพียงพอ และใช้ได้อย่างทั่วถึง

เกี่ยวกับวิธีที่โรงเรียนจะหาวัสดุฝึก และอุปกรณ์การสอน สำหรับการเปิดสอนวิชาช่างเครื่องปั้นดินเผา ส่วนใหญ่จะขอความร่วมมือจากโรงเรียนวัดน้อยใน รองลงไป เล่นโครงการของงบประมาณจากหน่วยงานต้นสังกัด และขอความร่วมมือจากโรงเรียนในกลุ่ม มีจำนวนน้อยที่สุด

เกี่ยวกับการจัดหาวัสดุฝึก เช่น ดิน น้ำยาเคลือบ ฯลฯ ส่วนใหญ่ จะขอคำแนะนำจากโรงเรียนวัดน้อยใน รองลงไป ขอคำแนะนำจากแหล่งวิทยากรที่ทราบเรื่องนี้ และขอความร่วมมือจากสมาคมศิษย์เก่า มีจำนวนน้อยที่สุด

2.1.1.7 กำนการจัดการเรียนการสอน

ในกำนการให้ความสำคัญของการสอนกลุ่ม- การงานและพื้นฐานอาชีพ ส่วนใหญ่โรงเรียนเน้นการเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ และจัดการเรียนการสอนให้ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้ รองลงไป

จัดการเรียนการสอนให้ครบตามเวลาที่หลักสูตรกำหนด และส่วนน้อยที่สุดเน้นการใช้แหล่งวิทยาการในชุมชนให้มาก

เกี่ยวกับการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของครู ส่วนใหญ่สนับสนุนให้ครูได้ศึกษาหลักสูตร และเอกสารประกอบหลักสูตร และให้มีการจัดทำ จักหา และใช้สื่อประกอบการสอน ส่วนน้อยที่สุดเน้นการจัดสถานที่และโรงฝึกงานให้เหมาะสม

เกี่ยวกับเอกสารหลักสูตรที่โรงเรียนใช้ ทุกโรงเรียนใช้หลักสูตรมากที่สุด รองลงไปใช้แผนการสอนย่อย คู่มือครู และกำหนดการสอน ตามลำดับ ส่วนที่ใช้น้อยคือ ใบงาน และใบความรู้ ตามลำดับ

เกี่ยวกับการจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตร ส่วนใหญ่ให้ครูผู้สอนทำเอง รองลงไป ทำในนามของกลุ่มโรงเรียน และน้อยที่สุดคือ เชิญผู้มีความรู้เฉพาะมาช่วยจัดทำ

เกี่ยวกับการดำเนินการนิเทศและติดตามให้การเรียนการสอนสัมฤทธิ์ผลตามจุดหมายของหลักสูตร ส่วนใหญ่ใช้วิธีคุยลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รองลงไปใช้วิธีจัดการประชุมชี้แจง แนะนำครู และน้อยที่สุด ใช้วิธีตรวจแผนการสอนและบันทึกการสอนของครู

2.1.2 ความสนใจของนักเรียนและผู้ปกครอง

เกี่ยวกับการสำรวจความสนใจของนักเรียนต่อการเรียนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ ส่วนใหญ่โรงเรียนมีการดำเนินการสำรวจ ซึ่งผลปรากฏว่านักเรียนมีความสนใจ และมีความถนัดแตกต่างกัน และส่วนน้อยที่สุดตอบว่านักเรียนยังเล็กจึงไม่มีความเห็น สำหรับที่ไม่มีการสำรวจ ให้เหตุผลว่าเพราะผู้ปกครองให้เป็นหน้าที่ของโรงเรียนที่จะสอนวิชาใดก็ได้

เกี่ยวกับการสนับสนุนการเรียนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพของผู้ปกครองส่วนใหญ่ตอบว่าให้ความร่วมมือกับโรงเรียนเป็นอย่างดี และตอบว่าโรงเรียนจะดำเนินการอย่างไรก็ได้

เกี่ยวกับความสนใจของนักเรียนและผู้ปกครองถ้าจะเปิดสอนวิชาช่างเครื่องปั้นดินเผา ส่วนใหญ่ตอบว่าสนใจ โดยให้เหตุผลว่าเนื่องจากความนิยมเครื่องปั้นดินเผากำลังขยายตัวขึ้น ส่วนที่ตอบว่าไม่สนใจ ให้เหตุผลว่าเพราะผู้ปกครองอยากให้เด็กเรียนเรียนสายสามัญ และส่วนน้อยเห็นว่านักเรียนยังเล็ก

2.1.3 สภาพของชุมชน

เกี่ยวกับอาชีพของประชาชนในท้องถิ่น ส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง รองลงไป ทำสวน ค้าขาย และรับราชการ ตามลำดับ ในด้านฐานะความเป็นอยู่ของประชาชน ส่วนใหญ่มีฐานะปานกลาง และค่อนข้างยากจน

2.1.4 ศักยภาพของการประกอบอาชีพช่างเครื่องปั้นดินเผาของนักเรียน

เกี่ยวกับโอกาสที่จะทำงานเมื่อจบการศึกษาวิชาช่างเครื่องปั้นดินเผา ส่วนใหญ่เห็นว่าผู้ที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แล้ว ถ้าไม่เรียนต่อสามารถประกอบอาชีพส่วนตัวได้ รองลงไปเห็นว่า ถ้าเรียนต่อระดับมัธยมก็สามารถหารายได้พิเศษขณะที่เรียนอยู่ได้ และอื่น ๆ เห็นว่าเป็นการสร้างงานอิสระ

เกี่ยวกับแนวโน้มความต้องการแรงงานช่างเครื่องปั้นดินเผา ส่วนใหญ่เห็นว่า เอกชนขยายกิจการค้าขึ้นเพื่อสนองความต้องการของตลาดทั้งภายในและภายนอกประเทศ รองลงไปเห็นว่าผู้ที่จบการศึกษาค้านี้หลายคนมีโอกาสเป็นเจ้าของกิจการของตนเอง และกำลังต้องการแรงงานอีกมาก

2.2 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับความเหมาะสมของหลักสูตร และแผนการสอนแนวปฏิบัติในการสอนของครู และการเปิดสอนวิชาช่างเครื่องปั้นดินเผา สรุปได้ดังนี้

เกี่ยวกับความเหมาะสมของหลักสูตร และแผนการสอน ในด้านจำนวนคาบเวลาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ครูผู้สอนส่วนใหญ่เห็นว่าเหมาะสมแล้ว ด้านหลักการของหลักสูตร ส่วนใหญ่เห็นว่าสามารถนำไปปฏิบัติได้ รองลงไปเห็นว่ามีความชัดเจนแล้ว และกำหนดรายละเอียดได้ครบถ้วน ด้านความเหมาะสมของการกำหนด

จุดประสงค์ทั่วไป ส่วนใหญ่เห็นว่า เป็นไปตามลำดับความสำคัญ รองลงไปเห็นว่า มีความชัดเจนของจุดประสงค์แต่ละข้อแล้ว และมีความชัดเจนของพฤติกรรมเฉพาะตามลำดับ การกำหนดโครงสร้างของหลักสูตร ส่วนใหญ่เห็นว่าแบ่งหน่วยการเรียนรู้ไว้เหมาะสมแล้ว ในด้านการกำหนดคาบเวลาในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ ส่วนใหญ่เห็นว่าเหมาะสมแล้ว การกำหนดจำนวนแผนการสอนย่อย ส่วนใหญ่เห็นว่าเหมาะสมแล้ว การกำหนดเนื้อหาสาระในแผนการสอนย่อย ส่วนใหญ่เห็นว่า แผนที่ 10, 11 มีความเหมาะสมแล้ว มากที่สุด รองลงไปได้แก่แผนที่ 1, 8 และ 16 แผนการสอนที่เห็นว่ามีความเหมาะสมแล้ว มีจำนวนน้อยที่สุด ได้แก่ แผนที่ 4, 13 และ 15 ส่วนเนื้อหาที่ควรปรับปรุง ผู้ตอบไม่ระบุรายละเอียด ความสอดคล้องของเนื้อหาสาระกับคาบเวลาในแต่ละแผนการสอน ส่วนใหญ่เห็นว่าเหมาะสมแล้ว ในด้านการกำหนดคาบเวลาในแต่ละแผนการสอน ส่วนใหญ่เห็นว่าเหมาะสมแล้ว รองลงไปตอบว่าไม่แน่ใจ ด้านความเหมาะสมของคาบเวลาในแต่ละแผนระหว่างภาคทฤษฎีกับภาคปฏิบัติ ส่วนใหญ่เห็นว่าเหมาะสมแล้ว รองลงไปตอบว่าไม่แน่ใจ ด้านการกำหนดคาบเวลาต่อสัปดาห์ ส่วนใหญ่เห็นว่าเหมาะสมแล้ว รองลงไปเห็นว่าควรปรับปรุง และมิได้ตอบว่าไม่แน่ใจเป็นส่วนน้อย การกำหนดวิธีประเมินผล ส่วนใหญ่เห็นว่าเหมาะสมแล้ว และมีผู้ตอบว่าไม่แน่ใจเป็นส่วนน้อย

เกี่ยวกับการปฏิบัติการสอนของครู ด้านการเตรียมการสอนก่อนทำการสอนแต่ละครั้ง ครูส่วนใหญ่มีการเตรียมการสอนทุกครั้ง และเตรียมเป็นบางครั้งเป็นส่วนน้อย การใช้เอกสารประกอบหลักสูตรเพื่อการจัดการเรียนการสอน ส่วนใหญ่ครูใช้เป็นบางครั้ง และใช้ทุกครั้ง เอกสารประกอบหลักสูตรที่ใช้ส่วนใหญ่คือ แผนการสอน กำหนดการสอน คู่มือครู และใบงาน ตามลำดับ และที่ใช้บ่อยที่สุดคือ ใบความรู้ การชี้แจงจุดประสงค์การเรียนรู้ร่วมกับนักเรียนในการสอนแต่ละครั้ง ครูผู้สอนส่วนใหญ่ตอบว่ามีเป็นบางครั้ง และมีทุกครั้ง

การพานักเรียนไปเรียนภาคปฏิบัตินอกสถานที่ ครูผู้สอนส่วนใหญ่ตอบว่าไม่เคยพาไป สาเหตุที่ไม่พาไปส่วนใหญ่ตอบว่า เพราะไม่ได้รับความสะดวก รองลงไปตอบว่าไม่มีแหล่งวิทยาการในชุมชน สำหรับผู้ที่เคยพาไปส่วนใหญ่ไปตามความสะดวก รองลงไป ตอบว่าไปตามแผนการสอนหรือกำหนดการสอน

เกี่ยวกับผู้ที่ให้คำปรึกษาหรือแนะนำเมื่อมีปัญหาค้นหาการเรียน การสอน ครูผู้สอนส่วนใหญ่ตอบว่าปรึกษากับเพื่อนครูในโรงเรียน รองลงไปปรึกษากับผู้บริหาร และผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ ตามลำดับ ในด้านการสนับสนุนการเรียนการสอน กลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพของผู้บริหาร ครูผู้สอนส่วนใหญ่ตอบว่าได้มอบหมายงาน ให้รับผิดชอบอย่างเหมาะสม รองลงไปให้ความสำคัญของกลุ่มนี้เท่ากับกลุ่ม ประสพการณ์อื่น และสนับสนุนค้นหาสื่อและอุปกรณ์การสอนอย่างเหมาะสม ตามลำดับ

เกี่ยวกับการเปิดสอนวิชาช่างเครื่องปั้นดินเผาที่โรงเรียนวัดกันน้อยใน ครูผู้สอนส่วนใหญ่ไม่ทราบมาก่อน และส่วนน้อยที่ทราบมาแล้ว โดยทราบจากศิษย์เก่า ความเห็นต่อการที่โรงเรียนจะเปิดสอนวิชาช่างเครื่องปั้นดินเผา ครูผู้สอนส่วนใหญ่ เห็นว่าเป็นการปูพื้นฐานด้านอาชีพให้แก่เด็กเรียน รองลงไปเห็นว่าถ้าเป็นนโยบายของ โรงเรียนก็สมควรสนับสนุน และอื่น ๆ มีครูส่วนหนึ่งซึ่งมีจำนวนน้อยที่สุดเห็นว่าไม่เหมาะสม กับสภาพของกรุงเทพมหานคร

เกี่ยวกับสิ่งที่ต้องการถ้าจะเปิดสอนวิชาช่างเครื่องปั้นดินเผา ครูผู้สอนส่วนใหญ่ต้องการให้มีการอบรมครู รองลงไปต้องการสื่อและอุปกรณ์การสอน แผนการสอน สถานที่สำหรับฝึกภาคปฏิบัติ ตามลำดับ อื่น ๆ มีผู้ต้องการวิทยากรซึ่งมี จำนวนน้อยที่สุด

2.3 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน กลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ

2.3.1 การเตรียมการสอน ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีการเตรียมการสอน อย่างเหมาะสม และส่วนน้อยที่ไม่มีการเตรียม การใช้เอกสารหลักสูตร และเอกสาร ประกอบหลักสูตรประกอบการสอน ส่วนใหญ่ไม่มีการใช้ตัวหลักสูตร ส่วนน้อยมีการใช้ การใช้แผนการสอน ส่วนใหญ่มีการใช้ ไม่มีการใช้เป็นส่วนน้อย การใช้ใบงาน ส่วนใหญ่ไม่มีการใช้ มีการใช้เป็นส่วนน้อย ใบความรู้ ส่วนใหญ่ไม่มีการใช้ คู่มือครู ครูผู้สอนไม่ใช้คู่มือครูประกอบการสอน การใช้บันทึกการสอน ส่วนใหญ่ไม่มีการใช้ และ มีการใช้เป็นส่วนน้อย

การเตรียมอุปกรณ์การสอน ส่วนใหญ่มีการเตรียมอย่างเหมาะสม และไม่มีการเตรียมเป็นส่วนน้อย การเตรียมสถานที่ ส่วนใหญ่มีการเตรียมอย่างเหมาะสม และมีการเตรียมแต่ยังไม่เหมาะสมเป็นส่วนน้อย ด้านการเตรียมกิจกรรม ส่วนใหญ่มีการเตรียมกิจกรรมอย่างเหมาะสม และไม่มีการเตรียมเป็นส่วนน้อย

2.3.2 การดำเนินการสอนของครู ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีการชี้แจงให้เข้าใจจุดประสงค์ของงานที่จะทำและใบงาน และส่วนน้อยไม่มีการชี้แจง ด้านความรู้ ความเข้าใจเนื้อหาที่สอน ส่วนใหญ่มีอย่างเหมาะสม การใช้วิธีสอนของครู ส่วนใหญ่ใช้อย่างเหมาะสม มีการส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะการใช้มืออย่างเหมาะสม ส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะการใช้เครื่องมือ มีการส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะการทำงาน ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักคิด ส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณสมบัติและคุณธรรมในการทำงาน มีการใช้สื่ออย่างเหมาะสม มีการแบ่งและมอบหมายงาน สังเกตปัญหาและการแก้ปัญหา ตรวจสอบผลงานเป็นระยะ ๆ ดูแลแนะนำการทำงานของนักเรียน ประเมินผลงานอย่างเหมาะสม มีการวิจารณ์ให้ข้อคิดเห็นเสนอแนะผลงานที่ตรวจแล้ว มีจำนวนเท่ากับ ไม่มีการวิจารณ์ ใช้วิธีประเมินผล โดยการสังเกต การตรวจผลงาน และพูดคุยกับนักเรียน ส่วนการสอบข้อเขียนหลังจบบทเรียนไม่มี ในด้านการนำผลการประเมินมาปรับปรุงการเรียนการสอน ส่วนใหญ่ไม่มี และมีการดำเนินการเป็นส่วนน้อย

2.3.3 ด้านบุคลิกภาพของครูผู้สอน และบรรยากาศในการเรียนการสอน

จัดครูได้ตรงกับวิชาที่สอน ครูส่วนใหญ่มีความรู้ความสามารถในเรื่องที่สอนพอสมควร มีความเชื่อมั่นในตนเอง ยิ้มแย้มแจ่มใสมีอารมณ์ดี มีความเป็นกันเองกับนักเรียน นักเรียนมีความสนใจเรียน และตั้งใจปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย และเพลิดเพลินกับการทำงาน ชื่นชมผลงานของตน แต่นักเรียนส่วนใหญ่ไม่ต้องการเรียนเพิ่มเติมนอกเหนือจากเวลาที่กำหนด และครูไม่มีความต้องการสอนนอกเวลาออกเหนือจากเวลาตามตารางสอน

2.3.4 ด้านการจัดสื่อการสอน วัสดุฝึก หรือวัสดุสิ้นเปลือง ครูผู้สอนส่วนใหญ่จัดได้อย่างเพียงพอ และจัดได้สอดคล้องกับเนื้อหาที่สอน สภาพของสื่อที่ใช้

ส่วนใหญ่พอใช้การได้ มีการจัดเก็บอย่างเหมาะสม และมีการใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า
 ด้านการจัดสถานที่และวัสดุอุปกรณ์การสอน ส่วนใหญ่มีความเหมาะสมกับ
 จำนวนนักเรียน จัดสถานที่เป็นสัดส่วนอย่างเหมาะสม การถ่ายเทอากาศและแสงสว่าง
 เพียงพอ มีความปลอดภัย เครื่องมือวัสดุครุภัณฑ์และอุปกรณ์การสอนมีความปลอดภัย
 เพียงพอ แต่มีจำนวนไม่เพียงพอ ความเป็นระเบียบของการเก็บรักษาส่วนใหญ่มีอย่าง
 เหมาะสม มีการจัดระเบียบ การใช้สถานที่และการปฏิบัติงานในห้องฝึกงานอย่าง
 เหมาะสม

3. ปัญหาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาหลักสูตร และการเปิดสอนวิชาช่าง
 เครื่องปั้นดินเผา สรุปได้ดังนี้

3.1 ด้านหลักสูตร แนวปฏิบัติ แผนงานและโครงการของโรงเรียน
 ผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยฝ่ายวิชาการส่วนใหญ่เห็นว่าปัญหาที่พบมาก ได้แก่ บุคลากร
 ไม่เพียงพอ และโรงเรียนไม่สามารถปรับหลักสูตร ได้ด้วยลำพังตนเอง

3.2 ด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก ผู้บริหารโรงเรียน
 และผู้ช่วยฝ่ายวิชาการส่วนใหญ่ เห็นว่าปัญหาที่พบมากคือ การขาดแคลนวัสดุครุภัณฑ์และ
 สิ่งอำนวยความสะดวก ส่วนครูผู้สอนส่วนใหญ่เห็นว่า ปัญหาที่พบมากคือ ไม่มีสถานที่ฝึก
 ปฏิบัติงาน

3.3 ด้านบุคลากร ผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยฝ่ายวิชาการส่วนใหญ่
 เห็นว่าปัญหาที่พบมากคือ ครูไม่มีความรู้ความเข้าใจในวิชาช่างเครื่องปั้นดินเผา

3.4 ด้านแหล่งวิทยากร ผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ
 ส่วนใหญ่เห็นว่าปัญหาที่พบมากคือ การขาดแคลนแหล่งวิทยากร และแหล่งวิทยากรที่มี
 ไม่ตรงกับวิชาที่สอน

3.5 ด้านการแนะนำนักเรียน ผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ
 ส่วนใหญ่ เห็นว่าปัญหาที่พบมากคือ การขาดบุคลากรรับผิดชอบโดยตรง และไม่ได้ทำเป็น-
 การอย่างสม่ำเสมอ

3.6 ด้านอุปกรณ์และวัสดุฝึกงาน ผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ
 ส่วนใหญ่ เห็นว่าปัญหาที่พบมากคือ อุปกรณ์และวัสดุฝึกงานมีไม่พอ ส่วนครูผู้สอนเห็นว่า
 ปัญหาที่พบมากคือ ขาดอุปกรณ์และเครื่องมือ

3.7 ด้านการจัดการเรียนการสอนของครู ผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ ส่วนใหญ่เห็นว่าปัญหาที่พบมากคือ ประสิทธิภาพและพื้นฐานของนักเรียนแตกต่างกันมากเป็นอุปสรรคต่อการจัดการเรียนการสอน

3.8 ด้านความสนใจของนักเรียนและผู้ปกครองต่อการเรียนกลุ่มการทำงาน และพื้นฐานอาชีพ ผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยฝ่ายวิชาการส่วนใหญ่เห็นว่าปัญหาที่พบมากคือ ไม่มีข้อมูลเนื่องจากไม่มีการสำรวจ ส่วนครูผู้สอนส่วนใหญ่เห็นว่าปัญหาที่พบมากคือ นักเรียนขาดแคลนวัสดุฝึกงานมีผลกระทบต่อ การเรียนการสอน

3.9 ด้านสภาพของชุมชน ผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ ส่วนใหญ่เห็นว่าปัญหาที่พบมากคือ ผู้ปกครองมีปัญหาทางเศรษฐกิจ

3.10 ด้านศักยภาพของการประกอบอาชีพช่างเครื่องปั้นดินเผาของนักเรียนที่จบการศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยฝ่ายวิชาการส่วนใหญ่เห็นว่าปัญหาที่พบมากคือ นักเรียนไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพช่างเครื่องปั้นดินเผา

3.11 ด้านหลักสูตร และ เอกสารประกอบหลักสูตร ครูผู้สอนส่วนใหญ่เห็นว่า ปัญหาที่พบส่วนมากคือ ครูขาดความรู้ในการจัดทำ และไม่มีหลักสูตร และ เอกสารประกอบหลักสูตรวิชาช่างเครื่องปั้นดินเผา

ข้อเสนอแนะในการพัฒนาหลักสูตรวิชาช่างเครื่องปั้นดินเผา

ด้านการเลือกสอนวิชาช่างเครื่องปั้นดินเผา ผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยฝ่ายวิชาการส่วนใหญ่เห็นว่า น่าสนใจเพราะเป็นวิชาที่ยังไม่มีเปิดสอนในระดับประถมศึกษา และถ้าได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัดโรงเรียนก็พร้อมที่จะ เปิดสอน

ด้านการจัดสถานที่ฝึกปฏิบัติงาน ผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ ส่วนใหญ่มีแนวปฏิบัติในการจัดสถานที่โดยการ จัดสถานที่ฝึกปฏิบัติงานให้เพียงพอ และจัดแยกเป็นรายวิชาเพื่อความสะดวกและความเหมาะสมกับ เนื้อหาที่จะสอน

ด้านความสำเร็จในการจัดสถานที่ฝึกปฏิบัติงานของโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยฝ่ายวิชาการส่วนใหญ่ประสบความสำเร็จในแขนงงานช่างประดิษฐ์งานบ้าน และงานเกษตร ซึ่งเป็นงานพื้นฐานที่โรงเรียนเปิดสอนอยู่

ค่านอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก ผู้บริหารโรงเรียน และผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ ส่วนใหญ่แก้ปัญหาโดยการของบประมาณเพิ่มเติม

ค่านครุผู้สอนวิชาช่างเครื่องปั้นดินเผา ผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยฝ่าย- วิชาการส่วนใหญ่เสนอว่าควรพัฒนาความรู้ให้แก่ครูโดยการจัดอบรม

ค่านการสร้างความพึงพอใจให้แก่ครูผู้สอน ผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยฝ่าย- วิชาการส่วนใหญ่ใช้วิธียกย่องชมเชยความสำเร็จในการสอนของครู

ค่านการใช้โรงเรียนวัดน้อยในเป็นแหล่งวิทยากร ผู้บริหารโรงเรียนและ ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการส่วนใหญ่เห็นว่าควรพานักเรียนไปศึกษาก่อน แล้วกลับมาขอความรู้ เพิ่มเติมจากโรงเรียนวัดน้อยใน

ค่านการแนะนำนักเรียน ผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยฝ่ายวิชาการส่วนใหญ่ เสนอว่า ระยะเวลาควรให้นักเรียนรู้จักเกี่ยวกับวิชาช่างเครื่องปั้นดินเผา ก่อน

ค่านวัสดุอุปกรณ์และวัสดุฝึกงาน ผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ ส่วนใหญ่เสนอว่า หน่วยงานต้นสังกัดควรจัดให้เพียงพอและตรงกับความต้องการ

ค่านการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนงานเลือก ผู้บริหารโรงเรียนและ ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการเสนอว่า ครูขาดเทคนิคการสอนต้องพัฒนาครูโดยการจัดอบรมให้ ความรู้แก่ครูก่อน

ค่านความสนใจของนักเรียนต่อวิชาที่เปิดสอน ผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วย- ฝ่ายวิชาการส่วนใหญ่ใช้วิธีสังเกตพฤติกรรมในการเรียนของนักเรียน และสังเกตการสอน ของครู

ค่านการกระตุ้นความสนใจของผู้ปกครอง และการช่วยแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจ ของผู้ปกครอง ผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยฝ่ายวิชาการส่วนใหญ่ใช้วิธีเชิญผู้ปกครอง มาประชุมชี้แจงและจัดงานแสดงผลงานของนักเรียน

ค่านการส่งเสริมความก้าวหน้าให้กับนักเรียนที่เรียนวิชาช่างเครื่องปั้นดินเผา ผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยฝ่ายวิชาการส่วนใหญ่ตอบว่า จะหาข้อมูลค่านนี้ให้แก่ นักเรียน และผู้ปกครองให้มาก และในการแนะนำนักเรียนควรสอดแทรกในเรื่องนี้ไว้ด้วย

ข้อมูลที่ไต่จากการศึกษาทำให้ทราบข้อเท็จจริงต่าง ๆ เกี่ยวกับสภาพ ปัญหา และความต้องการของโรงเรียน ไต่นำมาเป็นพื้นฐานของการพัฒนาหลักสูตรวิชาช่าง เครื่องปั้นดินเผา

จากการดำเนินการดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้หลักสูตรและเอกสารประกอบ หลักสูตร ได้แก่ แผนการสอน ใบงาน ใบความรู้ ซึ่งมีรายละเอียดในภาคผนวก

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยนี้มีประเด็นสำคัญ ๆ ซึ่งผู้วิจัยจะไต่นำมาอภิปรายโดยสำคัญ ดังต่อไปนี้

1. เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จากการวิจัยพบว่า ผู้บริหาร โรงเรียนและผู้ช่วยฝ่ายวิชาการส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 46 - 50 ปี มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี และส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งปัจจุบันมากกว่า 21 ปี นับว่าเป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ในการทำงานมานานพอสมควร จึงน่าจะมีความเข้าใจในการบริหารงานตามนโยบาย แผนงาน และโครงการของโรงเรียนได้ สอดคล้องกับนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัดได้เป็นอย่างดี

สำหรับครูผู้สอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ปรากฏว่าส่วนใหญ่เป็น เพศหญิง มีอายุระหว่าง 31 - 35 ปี มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด วุฒิ ทำกว่าระดับปริญญาตรีมีเป็นส่วนน้อย ซึ่งได้แก่วุฒิปวช. พม. ป.กศ.สูง ซึ่งมีโอกาสที่จะเพิ่มพูนวุฒิของตนให้สูงขึ้นได้ เมื่อพิจารณาถึงวิชาเอกแล้ว ส่วนใหญ่จะมีวิชาเอก คหกรรมศาสตร์ มีประสบการณ์การสอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพระหว่าง 1 - 5 ปี นับว่ายังไม่มากนัก เหตุผลที่สอนกลุ่มประสบการณ์นี้เป็นเพราะผู้บริหารมอบหมายให้สอน กับสมัครใจสอนเองซึ่งมีจำนวนไม่แตกต่างกันมากนัก ถึงแม้ผู้บริหารจะจัดให้สอนก็คงไม่ เป็นปัญหาทั้งนี้เพราะผู้บริหารคงพิจารณาถึงความเหมาะสมด้านต่าง ๆ แล้ว เช่น พิจารณาจากความรู้และวิชาเอกที่เรียนมาแม้ครูผู้สอนส่วนใหญ่จะยังไม่เคยเข้ารับการอบรม

ประชุมปฏิบัติการ หรือการสัมมนาในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพมาก่อน อาจเป็นเพราะในช่วงเวลาที่ครูปฏิบัติการสอนตรงกับระยะที่ยังไม่มีการจัดอบรมครู หรือหน่วยงานต้นสังกัดมีวิธีเสริมความรู้โดยวิธีอื่น ๆ เช่น จัดส่งเอกสารเสริมความรู้ให้ครูได้ศึกษาค้นคว้าเองเพื่อไม่ต้องให้ครูต้องเสียเวลาไปเข้ารับการอบรมอันจะมีผลกระทบต่อกระบวนการเรียนการสอนได้ ดังนั้น หากจะมีการดำเนินการในเรื่องนี้ จำเป็นต้องพิจารณาถึงความเหมาะสมและความต้องการ เป็นสำคัญ

2. ข้อมูลพื้นฐานเพื่อการปรับหลักสูตร และเอกสารประกอบหลักสูตร

2.1 ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษาในเขตบริการของโรงเรียนวัดน้อยใน

เกี่ยวกับความพร้อมของโรงเรียนในตำบลต่าง ๆ

ในด้านการเลือกสอนงานเลือกของโรงเรียน จากผลการวิจัยพบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่เลือกสอนงานช่างประดิษฐ์มากที่สุด รองลงไปเป็นงานบ้าน และงานเกษตร เหตุผลที่เลือกสอนก็เพื่อให้สอดคล้องกับวิชาพื้นฐานที่โรงเรียนเปิดสอนอยู่ ซึ่งสอดคล้องกับกรมวิชาการ (2526 : 9) เสนอแนวทางการเลือกสอนงานเลือกว่า จะต้องคำนึงถึงความสนใจและความถนัดของผู้เรียน ความพร้อมของครูผู้สอน โรงเรียน ตลอดจนความสัมพันธ์ระหว่างแขนงงานเลือกกับงานพื้นฐานด้วย อย่างไรก็ตามในด้านการพัฒนาการสอนงานเลือกในโรงเรียนนั้น จากการวิจัยพบว่า โรงเรียนปฏิบัติตามนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัดเป็นสำคัญและเห็นด้วยกับนโยบายมุ่งพัฒนาค้นวิชาชีพและกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ โดยโรงเรียนมีแผนที่จะพัฒนาวิชาที่เปิดสอนอยู่ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จะเห็นได้จากการกำหนดโครงการพัฒนางานเลือกโดยการรับฟังความเห็นจากครูผู้สอน สสำรวจความสนใจของนักเรียนและผู้ปกครอง และสำรวจความต้องการของท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2530 : 23) มุ่งให้การจัดการเรียนการสอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม และความต้องการของท้องถิ่นเป็นสำคัญ

สำหรับการเปิดสอนวิชาช่างเครื่องปั้นดินเผา จากการวิจัยพบว่าส่วนใหญ่โรงเรียนสนใจเป็นอย่างมากและเห็นว่าสมควรสนับสนุนให้เปิดสอนในระดับประถมศึกษาด้วย เพราะนอกจากจะเป็นการปูพื้นฐานวิชานี้ให้กับนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แล้ว หากศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษา ก็มีโอกาสได้รับการสนับสนุนให้มีอาชีพที่มั่นคงต่อไป ในภายหน้าได้ นับว่าเป็นวิชาที่เปิดสอนได้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นด้วยซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เกียรติ ชัยการ (2518 : 119) ที่พบว่าศึกษานิเทศก์และครูใหญ่ต้องการให้หลักสูตรเกี่ยวข้องกับเรื่องที่ใกล้ตัวนักเรียนมากที่สุด มีความสอดคล้องสัมพันธ์กับการดำรงชีวิตในท้องถิ่นและให้รู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลงของสังคมเป็นสำคัญ รู้จักการแก้ปัญหาในการประกอบอาชีพ แต่จากการวิจัยครั้งนี้พบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่ไม่เคยเปิดสอนวิชาช่างเครื่องปั้นดินเผา และโรงเรียนไม่มีประสบการณ์ในการร่วมปรับปรุงหลักสูตรกับหน่วยงานใดมาก่อน ซึ่งอาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้โรงเรียนไม่สามารถปรับหลักสูตรด้วยลำพังตนเองได้ สิ่งเหล่านี้จำเป็นต้องพิจารณาดำเนินการ และช่วยเหลือต่อไป

ด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก จากการวิจัยพบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่ใช้ห้องเรียนเป็นสถานที่สอนและฝึกปฏิบัติงานกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ มีการใช้โรงฝึกงานและห้องปฏิบัติการบ้างแต่เป็นส่วนน้อย ด้านความพร้อมของอาคารสถานที่โรงเรียนส่วนใหญ่มีแต่ไม่เพียงพอ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในพื้นที่จำกัด มีบริเวณคับแคบ ยากแก่การสร้างอาคารหรือโรงฝึกงานโดยเฉพาะหน่วยงานต้นสังกัดจึงสร้างเป็นอาคารเรียนที่มีความสูงหลายชั้นและให้มีห้องที่ใช้เป็นห้องเรียนและฝึกงานหรือห้องปฏิบัติการอยู่ด้วย ซึ่งอาจเป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้โรงเรียนเลือกสอนงานช่างประคิษฐ์มากกว่างานแขนงอื่น ด้านความพร้อมของวัสดุ ครุภัณฑ์และสิ่งอำนวยความสะดวก ส่วนใหญ่โรงเรียนมีแต่ใช้ประโยชน์ได้ปานกลางอาจเป็นเพราะไม่มีการจัดหาเพิ่มเติม หรือมีอยู่แต่ไม่ตรงกับเรื่องที่สอน ดังนั้นในการพิจารณาจัดสรรงบประมาณของหน่วยงานต้นสังกัดจึงควรที่จะสอบถามความต้องการของโรงเรียนก่อน และให้โรงเรียนจัดซื้อตามความต้องการของโรงเรียนเองเพื่อให้ได้วัสดุ อุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอนตรงกับวิชาที่โรงเรียนเปิดสอน

ค่านบุคลากร จากการวิจัยพบว่าในการจัดครูเข้าสอนกลุ่มการงาน และพื้นฐานอาชีพ ส่วนใหญ่จัดครูพิเศษสอนทุกงานและครูประจำชั้นสอนบางงานอาจเป็น เพราะโรงเรียนขาดแคลนครูที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะงาน หรือขาดแคลนบุคลากร โรงเรียนได้พยายามจัดครูที่มีความรู้ในงานนั้น ๆ โดยเฉพาะเข้าสอนอยู่แล้วแต่ก็ยังไม่ เป็นการเพียงพอ หากปล่อยไว้นอกจากจะเป็นปัญหาที่มีผลกระทบต่อคุณภาพการเรียน การสอนแล้ว ยังเป็นการเพิ่มภาระให้กับครูผู้สอนที่ต้องเตรียมการสอนหลายวิชาซึ่งอาจ เป็นสาเหตุที่ทำให้โรงเรียนและครูผู้สอนไม่เลือกสอนวิชาอื่นให้กว้างขวางขึ้นทั้ง ๆ ที่ เป็นวิชาที่เป็นประโยชน์แก่ผู้เรียนมากกว่าวิชาที่เปิดสอนอยู่ก็เป็นได้ เรื่องนี้ผู้รับผิดชอบ ต้องพิจารณาหาทางช่วยเหลือซึ่งอาจใช้วิธีจัดอบรมให้ความรู้แก่ครูมากขึ้น สำหรับการ เปิดสอนวิชาช่างเครื่องปั้นดินเผาพบว่า ถ้าจะเปิดสอนโรงเรียนมีโครงการที่จะส่งครูไป เข้ารับการอบรมค่านทักษะเฉพาะ หรืออาจส่งไปศึกษาดูงาน และอาจขอความช่วยเหลือจากโรงเรียนวัดน้อยในส่งครูมาช่วยสอนในระยะแรกก่อน

คานแหล่งวิทยากร สถานประกอบการ และสถานประกอบอาชีพอิสระ จากการวิจัยพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ตอบว่าไม่มีแหล่งวิทยากรคานงานช่างในท้องถิ่น จึงมีผลทำให้ไม่มีการส่งนักเรียนไปฝึกงานภาคปฏิบัติภายนอกโรงเรียน ส่วนโรงเรียนที่ เคยพาไปก็มักไม่ได้รับความร่วมมือ การเชิญวิทยากรในท้องถิ่นมาให้ความรู้คานอาชีพแก่นักเรียนส่วนใหญ่เคยเชิญมาบ้างแต่นาน ๆ ครั้ง ซึ่งจะมีผลกระทบต่อการเรียนการสอน กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพให้บรรลุเป้าหมายของหลักสูตรได้ เพราะการสอนกลุ่ม ประสพการณ์นี้เกี่ยวข้องกับอาชีพและการทำงานของผู้เรียน ซึ่งในท้องถิ่นย่อมมีแหล่ง วิทยากร และบุคลากรที่ชำนาญในการประกอบอาชีพ ครูควรใช้ประโยชน์ในการสอนให้ มากที่สุด (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาชิราช 2529 : 173) โรงเรียนจำเป็นจะต้องมี การสำรวจแหล่งวิทยากรก่อนเลือกเปิดสอนงานเลือก ต้องมีการวางแผนการดำเนินการ และประสานงานกับแหล่งวิทยากรให้เข้าใจจุดประสงค์ของการส่งนักเรียนไปฝึกงานเพื่อ สร้างความเข้าใจที่ดีต่อกัน

เกี่ยวกับการให้โรงเรียนวัดน้อยในเป็นแหล่งวิทยากร จากการวิจัย พบว่า ส่วนใหญ่โรงเรียนมีความสะดวกมาก ส่วนที่ไม่สะดวกสาเหตุเป็นเพราะอยู่ไกล

เกินทางลำบาก ในด้านความช่วยเหลือจากโรงเรียนวัดน้อยใน ส่วนใหญ่ต้องการให้
 จักอบรมให้ความรู้แก่ครู และช่วยจัดหาเอกสารประกอบหลักสูตรให้เพิ่มเติม พร้อมทั้ง
 ขอให้เทศบาลจำหน่ายผลิตภัณฑ์นักเรียนให้ด้วย ซึ่งสิ่งเหล่านี้โรงเรียนวัดน้อยในมี
 โครงการที่จะให้ความช่วยเหลือกับโรงเรียนที่จะเปิดสอนวิชานี้อยู่แล้ว

ค่านการแนะแนวนักเรียน โรงเรียนได้ดำเนินการทุกโรงเรียนซึ่ง
 เป็นการแนะแนวการศึกษาต่อและอาชีพ โดยใช้วิธีเชิญวิทยากรจากภายนอกมาช่วยแนะ-
 แนว จัดประชุมชี้แจงภายในโรงเรียนเองและจัดนิทรรศการ จึงเป็นโอกาสที่
 โรงเรียนจะสอดแทรกความรู้เกี่ยวกับการเรียนต่อหรือการประกอบอาชีพข้างเครื่องปั้น
 ดินเผาเพื่อให้นักเรียนทราบข้อมูลมากขึ้น ส่วนการติดตามผลการศึกษาต่อหรือการ
 ประกอบอาชีพของนักเรียนที่จบการศึกษาไปแล้ว ปรากฏว่าโรงเรียนได้ดำเนินการเป็น
 ส่วนใหญ่โดยใช้วิธีให้นักเรียนแจ้งผลกลับมายังโรงเรียน จากการที่โรงเรียนให้นักเรียน
 แจ้งผลกลับมายังโรงเรียนเอง อาจทำให้โรงเรียนได้ข้อมูลไม่มากเพราะนักเรียนอาจ
 ไม่เต็มใจที่จะแจ้งผลกลับมา วิธีการที่เหมาะสมที่โรงเรียนจะใช้วิธีขอความร่วมมือ
 ไปยังโรงเรียนมัธยมที่มีสถิติเคยมีนักเรียนไปเข้าเรียนต่อเพื่อขอให้โรงเรียนมัธยมเป็น
 ผู้แจ้งผลให้ทราบ โรงเรียนประถมศึกษาจะได้วางแผนปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับ
 วิชาที่เปิดสอนในโรงเรียนมัธยมได้ทางหนึ่งด้วย

ค่านอุปกรณ์และวัสดุฝึกงาน จากการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่โรงเรียน
 จัดหาเอง และหน่วยงานต้นสังกัดจัดซื้อให้ ในด้านสภาพของอุปกรณ์และเครื่องมือที่มีอยู่
 ส่วนใหญ่พบว่าโรงเรียนมีแต่ไม่เพียงพอ หรือมีเพียงพอแต่ใช้การไม่ได้ค่อนข้างมาก ซึ่ง
 เมื่อพิจารณาแล้วจะเห็นว่าอาจมีผลกระทบต่อการเรียนการสอนเป็นอย่างมาก เพราะ
 การเรียนการสอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ สื่อประกอบการสอนมีความสำคัญมาก
 ซึ่งกรมวิชาการ (2520 : 12) เสนอไว้ว่า การเรียนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ
 นักเรียนต้องปฏิบัติจริงจึงจะเกิดความรู้ ทักษะ และลักษณะนิสัยต่าง ๆ ที่จะป็นพื้นฐาน
 การทำงาน ผู้สอนควรวางแผนไว้ล่วงหน้าเพื่อจะได้ทราบว่าต้องใช้สื่อ วัสดุ อุปกรณ์
 อะไรบ้าง การจัดหาอาจทำได้หลายวิธี เช่น ขอความร่วมมือจากผู้ปกครองหรือขอ
 งบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัด โรงเรียนจึงควรดำเนินการตามความ
 เหมาะสมต่อไป

ในคํานการจัดหาวัสดุฝึก และอุปกรณ์การสอนสำหรับวิชาช่างเครื่องปั้นดินเผา จากการวิจัยพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่จะขอความร่วมมือจากโรงเรียนวัดก่อน และจัดทำโครงการของงบประมาณสนับสนุนไปยังหน่วยงานต้นสังกัดต่อไป ซึ่งในระยะแรกโรงเรียนอาจไม่สะดวกในการกำหนดรายการซื้อและอุปกรณ์ที่จำเป็น ถ้าได้ดำเนินการไประยะหนึ่งแล้วก็สามารถทราบรายการที่จำเป็นว่ารายการใดโรงเรียนสามารถจัดหาเองได้ และรายการใดที่เกินกำลังโรงเรียนจำเป็นต้องของบประมาณสนับสนุนต่อไป

เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน จากการวิจัยพบว่าส่วนใหญ่โรงเรียนจัดได้เหมาะสมและสอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตรอยู่แล้ว กล่าวคือได้เน้นการเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ และจัดให้ตรงกับจุดประสงค์การเรียนรู้ โรงเรียนสนับสนุนให้ครูได้ศึกษาหลักสูตร และเอกสารประกอบหลักสูตรเพื่อการเตรียมการสอนทุกครั้ง เพราะจากการวิจัยยังพบต่อไปว่าโรงเรียนส่วนใหญ่ใช้เอกสารหลักสูตรสำหรับเป็นเครื่องมือจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นสิ่งที่โรงเรียนและครูจะหลีกเลี่ยงไม่ได้ แต่วิธีการศึกษาหลักสูตรของครูจะมีความเข้าใจลึกซึ้งเพียงใดคงต้องขึ้นอยู่กับวิธีการของโรงเรียนและตัวครูเอง และจากการวิจัยพบว่า นอกจากเอกสารหลักสูตรที่โรงเรียนใช้มากแล้ว โรงเรียนยังใช้แผนการสอน คู่มือครู กำหนดการสอน ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ ไพจิตร ศิสเสถียร (2530 : 101) ที่พบว่าเอกสารประกอบหลักสูตรที่ครูในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานีใช้มากที่สุด ได้แก่ แผนการสอน คู่มือครู หนังสือเรียน เป็นต้น ท้ายเหตุนี้ผู้วิจัยจึงเห็นว่าในการเปิดสอนงานเลือกวิชาใดก็ตามถ้าโรงเรียนได้มีเอกสารหลักสูตร และเอกสารประกอบหลักสูตรในวิชานั้นเพื่อให้โรงเรียนและครูผู้สอนได้ศึกษาแล้ว ก็สามารถที่จะดำเนินการเปิดสอนวิชานั้นได้

เกี่ยวกับการดำเนินการนิเทศและติดตามให้การเรียนการสอนสัมฤทธิ์ผลตามจุดหมายของหลักสูตร ส่วนใหญ่พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนใช้วิธีการดูแลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และดำเนินการจัดประชุมชี้แจง แนะนำครู ผู้วิจัยเห็นว่าน่าจะยังไม่เป็นการเพียงพอเพราะอาจมีปัจจัยอื่น ๆ ที่ยังเป็นปัญหาต่อการความ-

ช่วยเหลืออีกมาก ซึ่งผู้เกี่ยวข้องเช่น หน่วยงานต้นสังกัด หรือศึกษานิเทศก์ต้องร่วมมือกับโรงเรียนหาวิธีการที่เหมาะสมอื่น ๆ ต่อไป

เกี่ยวกับความสนใจของนักเรียนและผู้ปกครองต่อการเรียนกลุ่ม-
 การงานและพื้นฐานอาชีพ จากการวิจัยพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ได้มีการสำรวจความ
 สนใจของนักเรียนและพบว่านักเรียนมีความสนใจและความถนัดแตกต่างกัน ซึ่งในเรื่อง
 นี้ครูจำเป็นต้องตรวจสอบพื้นฐานและทักษะที่จำเป็นก่อน แล้วจึงจัดเนื้อหาและกิจกรรม
 ให้สอดคล้องกับความพร้อมของนักเรียนก็จะช่วยให้การเรียนของนักเรียนประสบผลสำเร็จ
 ได้ ในด้านผู้ปกครองจากการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่ผู้ปกครองให้ความร่วมมือกับโรงเรียน
 เป็นอย่างดี ซึ่งนับเป็นสิ่งที่ดีที่จะช่วยให้โรงเรียนสามารถจัดการเรียนการสอนได้
 สอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่นได้ง่ายขึ้น และจากการสอบถามความเห็นเกี่ยวกับความ-
 สนใจของนักเรียนและผู้ปกครองต่อการ เปิดสอนวิชาช่างเครื่องปั้นดินเผา ส่วนใหญ่
 เห็นว่านักเรียนและผู้ปกครองจะสนใจเพราะเห็นว่า ความนิยมเครื่องปั้นดินเผากำลัง
 ขยายตัวขึ้น แต่ก็มีส่วนน้อยที่ไม่สนใจเพราะอยากให้บุตรหลานของนักเรียนสายสามัญ
 ผู้วิจัยเห็นว่า แนวโน้มในการเปลี่ยนแปลงความคิดของผู้ปกครองเกี่ยวกับการเรียนด้าน
 วิชาชีพจะเป็นไปในทางที่ดีขึ้น เพราะแต่เดิมผู้ปกครองมีความต้องการให้บุตรหลานของ
 ตนเรียนสายสามัญ ซึ่งจากการวิจัยของ วันเพ็ญ เกตุสกุล (2526 : 73) พบว่า
 ผู้ปกครองยังไม่เห็นประโยชน์ของการเรียนวิชาชีพ ยังมีความมุ่งหวังให้บุตรหลานของตน
 เรียนวิชาสามัญเป็นหลัก จึงเป็นเรื่องที่ผู้เกี่ยวข้องกับหลักสูตรจะได้เตรียมวางแผนเพื่อ
 การปรับปรุงหลักสูตรโดยเน้นด้านวิชาชีพให้มากขึ้นในโอกาสต่อไป

เกี่ยวกับสภาพของชุมชน พบว่า ประชาชนในท้องถิ่นส่วนใหญ่มีอาชีพ
 รับจ้าง และทำสวน ฐานะความเป็นอยู่อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับสภาพของ
 ท้องถิ่นที่มีอาชีพทำสวนผลไม้และสวนผักเป็นส่วนใหญ่ นอกจากนี้พบว่า บริเวณโดยทั่วไป
 มีการขยายพื้นที่อยู่อาศัยออกไปมาก มีการจ้างแรงงานก่อสร้างมากขึ้น ผู้ปกครองที่มี
 ฐานะปานกลางหรือค่อนข้างยากจนจำเป็นต้องออกไปประกอบอาชีพรับจ้าง ดังนั้นจึงไม่
 มีเวลาเพื่อการดูแลบุตรหลานของตนอาจเป็นปัญหาค้นหาการเรียนและอาจมีปัญหาสังคมได้
 ในที่สุด ผู้วิจัยเห็นว่าครูเป็นผู้มีบทบาทเกี่ยวกับเรื่องนี้มากที่สุดที่จะต้องทำหน้าที่แทน

ผู้ปกครองทั้งในด้านการเรียน และการประกอบอาชีพ การเลือกสอนงานเลือกที่นักเรียนสามารถนำไปใช้ประโยชน์เพื่อเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพได้ และในระหว่างที่เรียนก็อาจสร้างรายได้แก่ผู้เรียนเป็นการช่วยครอบครัวได้อีกด้วย

เกี่ยวกับศักยภาพของการประกอบอาชีพช่างเครื่องปั้นดินเผาของผู้ที่จบการศึกษา จากการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่ผู้บริหารโรงเรียนเห็นว่า ผู้ที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แล้ว ถ้าไม่เรียนต่อสามารถประกอบอาชีพส่วนตัวได้ เกี่ยวกับแนวโน้มความต้องการแรงงานช่างเครื่องปั้นดินเผา พบว่าส่วนใหญ่เห็นว่าเอกชนขยายกิจการค้านี้ออกไปมากเพื่อสนองความต้องการ ของตลาดทั้งภายในและภายนอกประเทศ จึงจำเป็นที่ความต้องการแรงงานค้านี้ก็มาก ผู้วิจัยเห็นว่า เป็นโอกาสที่จะเปิดสอนวิชาช่างเครื่องปั้นดินเผาขึ้นเพื่อเป็นการปูพื้นฐานให้กับผู้เรียนให้สามารถก้าวเข้าสู่ตลาดแรงงานค้านี้ได้มากขึ้น

2.2 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับความเหมาะสมของหลักสูตร และแผนการสอนวิชาช่างเครื่องปั้นดินเผา แนวปฏิบัติในการสอนของครู และการเปิดสอนวิชาช่างเครื่องปั้นดินเผา

ในค่านความเหมาะสมของหลักสูตร และแผนการสอน จากการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่เห็นว่ามีเหมาะสม ชัดเจน และมีความสัมพันธ์กันดีแล้วทุก ๆ ด้าน สามารถนำไปปฏิบัติได้ ทั้งนี้อาจเป็นไปได้ที่ครูมีความเชื่อมั่นในหลักสูตรวิชาเครื่องปั้นดินเผา เนื่องจากเป็นหลักสูตรที่มีโครงสร้างตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ซึ่งผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการและผู้ที่ทรงคุณวุฒิมาแล้ว แม้ครูจะไม่มีความรู้ในเนื้อหาของวิชานี้มาก่อน แต่ในการลำดับเนื้อหาสาระตามความยากง่าย ครูผู้สอนสามารถเปรียบเทียบกับวิชาอื่นที่ครูสอนอยู่แล้วได้ อย่างไรก็ตามมีครูส่วนน้อยที่ไม่แน่ใจจึงไม่ให้ขอเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงไว้ อาจเป็นเพราะครูผู้สอนคิดว่าตนเองไม่มีความรู้ในเรื่องนี้จึงไม่กล้าให้ความเห็น

สำหรับในค่านแผนการสอน จากการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่เห็นว่ามีเหมาะสมแล้วทุกด้านเช่นเดียวกัน เพราะการกำหนดแบบของแผนการสอนเป็นไปตามที่กรมวิชาการกำหนดไว้ ซึ่งก็เหมือนกับแผนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ

ที่ครูใช้อยู่ สำหรับความเป็นไปได้ของการนำไปใช้นั้น ผู้วิจัยเห็นว่าควรที่จะนำไปทดลองใช้ก่อนเพื่อจะได้ทราบข้อบกพร่องสำหรับการปรับปรุงต่อไป

ในด้านการปฏิบัติการสอนของครู จากการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ใช้เอกสารประกอบหลักสูตร สำหรับการเรียนการสอนเป็นบางครั้ง เอกสารประกอบหลักสูตรที่ใช้มากได้แก่ แผนการสอน กำหนดการสอน คู่มือครู และใบงานเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอน มีการชี้แจงจุดประสงค์การเรียนให้นักเรียนเป็นบางครั้ง ส่วนการพานักเรียนไปเรียนภาคปฏิบัตินอกสถานที่ส่วนใหญ่ไม่มี ผู้วิจัยเห็นว่าสาเหตุส่วนใหญ่จะมาจากการมีเอกสารประกอบหลักสูตรไม่เพียงพอ หรือไม่มี ครูจึงสอนโดยใช้ประสบการณ์ของตนเป็นส่วนใหญ่ ในที่สุดจึงไม่เห็นความสำคัญของเอกสารประกอบหลักสูตร และไม่นิยมใช้เพราะเห็นว่าเป็นการเพิ่มภาระและยุ่งยาก วิธีการแก้ไขควรจัดเอกสารประกอบหลักสูตรให้เพียงพอและสนับสนุนให้ครูผู้สอนใช้ โดยโรงเรียนอาจมีการศึกษาเปรียบเทียบผลดีผลเสียระหว่างการสอนโดยไม่ใช้เอกสารประกอบหลักสูตรกับการใช้ให้ครูได้เห็นด้วย ส่วนการไม่พานักเรียนไปฝึกปฏิบัติภายนอกโรงเรียนเนื่องจากไม่มีแหล่งวิทยาการในท้องถิ่น หรือมีไม่ตรงกับวิชาที่สอน ซึ่งตรงกับความเห็นของผู้บริหาร และผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ เช่นเดียวกัน โรงเรียนคงต้องมีการสำรวจสภาพท้องถิ่นแล้วปรับแผนการสอนให้สอดคล้องต่อไป

ในด้านการขอคำปรึกษาเมื่อครูมีปัญหาการเรียนการสอน พบว่าส่วนใหญ่ครูปรึกษากับเพื่อนครูด้วยกันเป็นอันดับแรก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะความใกล้ชิดและไว้วางใจซึ่งกันและกัน แต่ถ้าเป็นปัญหามากก็จะปรึกษากับผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยฝ่ายวิชาการต่อไป ในด้านการมอบหมายงานของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจและเห็นว่าเหมาะสมแล้ว

เกี่ยวกับการเปิดสอนวิชาช่างเครื่องปั้นดินเผา พบว่า ครูส่วนใหญ่เห็นด้วย แต่ขอให้มีการอบรมให้ความรู้แก่ครูผู้สอนและจัดหาสื่ออุปกรณ์การสอนและเอกสารประกอบหลักสูตรให้ด้วย ซึ่งจากการวิจัยพบว่า ทั้งผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอนกลุ่มทำงานและพื้นฐานอาชีพต่างก็เห็นด้วย และส่วนใหญ่ก็พร้อมที่จะทำการสอน ถ้าได้รับการสนับสนุนและช่วยเหลือจากผู้ที่เกี่ยวข้อง

2.3 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ

การศึกษาข้อมูลค่านนี้เพื่อให้ได้เห็นสภาพการปฏิบัติการสอนที่แท้จริงของครู ในด้านการเตรียมการสอน การดำเนินการสอน บุคลิกภาพของครูและบรรยากาศในการเรียนการสอน การจัดสถานที่และวัสดุอุปกรณ์การสอน เพื่อนำข้อมูลเหล่านี้ไปกำหนดรายละเอียดลงในแผนการสอนให้มีความสมบูรณ์มากที่สุด เพื่อให้ครูผู้สอนสามารถนำไปใช้และปฏิบัติกิจกรรมตามแนวทางในแผนการสอนได้มากที่สุด ผลการวิจัยพบว่าครูผู้สอนส่วนใหญ่มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้สอดคล้องกับจุดประสงค์ของการเรียนการสอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ได้แก่ มีการเตรียมการสอน การเตรียมอุปกรณ์การสอนและสถานที่ การเตรียมกิจกรรมการสอน มีการชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจจุดประสงค์ของการเรียน ใช้วิธีสอนได้เหมาะสมกับเนื้อหา มีการเน้นทักษะกระบวนการทำงาน และกำหนดการวัดและวิธีประเมินผลได้สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่วางไว้

3. เกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาหลักสูตร และการเปิดสอนวิชาช่างเครื่องปั้นดินเผา ในโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตบริการของโรงเรียนวัดน้อยใน

ในค่านหลักการ แนวปฏิบัติ แผนงานและโครงการของโรงเรียน ปัญหาที่ผู้บริหารและผู้ช่วยฝ่ายวิชาการส่วนใหญ่พบมาก คือ การขาดแคลนบุคลากร เพราะบุคลากรเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้แผนงานและโครงการต่าง ๆ ของโรงเรียนดำเนินไปสู่เป้าหมายตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปัญหาดังกล่าวจะส่งผลไปถึงการที่โรงเรียนไม่สามารถปรับหลักสูตรได้ด้วยลำพังตนเอง แนวทางแก้ไข หน่วยงานต้นสังกัดควรช่วยเหลือโดยการจัดสรรอัตรากำลังบุคลากรให้โรงเรียนอย่างเพียงพอ และพัฒนาประสิทธิภาพบุคลากรที่มีอยู่ให้มีความรู้ความสามารถยิ่งขึ้น

ในค่านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก จากการวิจัยพบว่าทั้งผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการและครูผู้สอนส่วนใหญ่เห็นว่าปัญหาที่พบมาก คือ การขาดแคลนสถานที่ฝึกปฏิบัติงาน ขาดแคลนวัสดุ ครุภัณฑ์และสิ่งอำนวยความสะดวก ควรแก้ไขด้วยการที่โรงเรียนจัดทำแผนพัฒนาค่านอาคารสถานที่ที่มีอยู่ให้ใช้ประโยชน์ได้

อย่างเหมาะสมและคุ้มค่าไปพลางก่อน ในขณะที่เดียวกันก็ให้โรงเรียนจัดทำรายละเอียด เพื่อเสนอของบประมาณประจำปีไปยังหน่วยงานต้นสังกัด ซึ่งเป็นวิธีที่ผู้บริหารโรงเรียน และผู้ช่วยฝ่ายวิชาการได้เสนอไว้ด้วย เกี่ยวกับการจัดสถานที่ฝึกปฏิบัติการเรียนการสอน กลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ พบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่ให้ความสำคัญค่านี้นเป็นพิเศษ และมีแนวปฏิบัติในการจัดสถานที่ฝึกปฏิบัติงานให้เพียงพอและจัดแยกเป็นรายวิชา ซึ่งทำให้ โรงเรียนประสบผลสำเร็จในการจัดสถานที่เรียนงานช่างประคิษฐ์ งานบ้าน และ งานเกษตรมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับวิชาที่โรงเรียนเปิดสอนอยู่แล้ว และหากจะเปิด สอนแขนงงานช่าง หรืองานอื่น ผู้วิจัยเห็นว่าโรงเรียนก็สามารรถจะดำเนินการจัด สถานที่ได้เหมาะสมได้

ในค่านบุคลากร ผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยฝ่ายวิชาการและครูผู้สอน ส่วนใหญ่เห็นว่าปัญหาที่พบมาก คือ ครูขาดความรู้และทักษะเฉพาะงาน โดยเฉพาะครู ผู้สอนเห็นว่า ครูไม่มีความรู้ในวิชาช่างเครื่องปั้นดินเผา ดังนั้นวิธีแก้ปัญหาได้ด้วยการจัด อบรมให้ความรู้แก่ครู จัดให้ครูไปศึกษาและดูงาน หรืออาจขอให้โรงเรียนวัดกันอยู่ในส่ง ครูมาช่วยสอนในระยะแรก และหากเป็นไปได้ถ้าโรงเรียนใดเปิดสอนวิชาช่างเครื่องปั้น ดินเผาขึ้นในโรงเรียน หน่วยงานต้นสังกัดก็ควรที่จะจัดอัตรากำลังครูที่มีความรู้ค่านนี้ โดยเฉพาะให้ ซึ่งในเรื่องนี้ผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยฝ่ายวิชาการได้เสนอแนะวิธีแก้ ปัญหาไว้เช่นเดียวกัน

ในค่านแหล่งวิทยากร พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยฝ่าย วิชาการส่วนใหญ่เห็นว่าปัญหาที่พบมาก คือ การขาดแคลนแหล่งวิทยากรในชุมชน และแหล่ง วิทยากรที่มีไม่ตรงกับวิชาที่เปิดสอน เรื่องนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนเลือกสอนวิชา ทาง ๆ โดยไม่ได้สำรวจแหล่งวิทยากรในท้องถิ่นก่อน ในการแก้ปัญหาโรงเรียนควรศึกษา สภาพของท้องถิ่นก่อนที่จะเลือกสอนวิชาใดวิชาหนึ่ง เพื่อให้การเรียนการสอนวิชาเลือกได้ สอดคล้องกับสภาพและความต้องการ ของท้องถิ่นอย่างแท้จริง

ในค่านการแนะแนวนักเรียน ปัญหาที่พบคือ การขาดแคลนบุคลากรที่รับ- ฝึกชอบโดยตรง จึงไม่ได้ดำเนินการอย่างสม่ำเสมอ จากสภาพที่เป็นจริงการจัดอัตรา ครูประถมศึกษาจะไม่จัดครูแนะแนวไว้ให้โรงเรียนโดยเฉพาะ ดังนั้นโรงเรียนจึงแก้ปัญหา

โดยให้ครูประจำชั้นหรือครูสายทำหน้าที่ครูแนะแนวอีกด้านหนึ่งด้วย ซึ่งเป็นกรเพิ่มภาระให้แก่ครูผู้สอนอาจมีผลกระทบต่อการเรียนการสอน ถ้าหากครูต้องใช้เวลาด่วนหนึ่งเพื่อการแนะแนวนักเรียน จึงทำให้การดำเนินการแนะแนวไม่ได้ผลสมบูรณ์ การแก้ไขคงเช่นเดียวกับปัญหาการขาดแคลนครูสอน

ในคานอุปกรณการสอนและวัสดุฝึกงาน จากการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยฝ่ายวิชาการส่วนใหญ่เห็นว่า ปัญหาที่พบมากคือ ไม้ไม่เพียงพอ เช่น เช่นเดียวกับครูผู้สอนเห็นว่าปัญหาสำคัญที่พบคือ ขาดแคลนอุปกรณ์และเครื่องมือสำหรับการเรียนการสอน วิธีแก้ปัญหาคงดำเนินการในลักษณะเดียวกันกับปัญหาการขาดแคลนอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก คือการจัดทำรายละเอียดเพื่อของบประมาณเพิ่มเติมส่วนหนึ่งและโรงเรียนขอรับความช่วยเหลือจากแหล่งอื่น ๆ อีกส่วนหนึ่ง ซึ่งตรงกับข้อเสนอแนะที่ผู้บริหารและผู้ช่วยฝ่ายวิชาการเสนอไว้เช่นเดียวกัน

ในคานการจัดการเรียนการสอน พบว่าผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยฝ่ายวิชาการส่วนใหญ่เห็นว่าปัญหาที่พบมากคือ ประสิทธิภาพและพื้นฐานของนักเรียนแตกต่างกันเป็นอุปสรรคต่อการจัดการเรียนการสอน วิธีแก้ปัญหาคงควรได้มีการสำรวจประสิทธิภาพและทักษะของนักเรียนก่อนเพื่อจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องและเหมาะสมกับความสามารถของนักเรียนแต่ละคน

ในคานความสนใจของนักเรียนและผู้ปกครองพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยฝ่ายวิชาการส่วนใหญ่เห็นว่าปัญหาที่พบมาก ไม้มีข้อมูลคานนี้ เพราะไม่มีการสำรวจมาก่อน วิธีแก้ไขโรงเรียนควรดำเนินการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นก่อนเพื่อจะได้ทราบพื้นฐานและความสนใจของนักเรียน เพื่อครูจะได้ใช้ความพยายามใช้เทคนิค และวิธีสอนที่เหมาะสมเพื่อจูงใจให้นักเรียนมีความสนใจอยากเรียนอยากทำงานมากขึ้น

ในคานของชุมชนพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยฝ่ายวิชาการส่วนใหญ่เห็นว่าปัญหาที่พบมากคือ ปัญหาทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง วิธีแก้ไขจำเป็นต้องมีการปรับหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่นให้มากขึ้น เน้นการเรียนงานเลือกที่เป็นวิชาพื้นฐานในการประกอบอาชีพและสร้างรายได้ให้แก่ครอบครัว และในระหว่างเรียนโรงเรียนอาจหาทางช่วยเหลือโดยการจกจำหน่ายผลิตภัณฑ์ผลงานของนักเรียนเป็นการเพิ่มพูนรายได้ให้แก่ครอบครัวทางหนึ่งได้

ในด้านศักยภาพของการประกอบอาชีพข้างเครื่องปั้นดินเผา พบว่า ปัญหาที่ผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยฝ่ายวิชาการส่วนใหญ่พบมากคือ นักเรียนไม่ทราบ ข้อมูลเกี่ยวกับวิชานี้มาก่อน วิธีแก้ไขจึงจำเป็นที่จะต้องหาข้อมูลก่อนนี้เพื่อสร้างแรงจูงใจ ให้กับนักเรียนและผู้ปกครองโดยการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข่าวสารทั้งที่เป็นเอกสาร การจัดนิทรรศการ การพานักเรียนไปศึกษานอกสถานที่จากแหล่งวิทยากรต่าง ๆ เพื่อให้เด็กเกิดความรู้สึกสนใจและเห็นช่องทางในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพ ซึ่งอาจสอดคล้อง เข้าไว้ในการแนะแนวนักเรียนอีกทางหนึ่งด้วย

ในด้านหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร พบว่าปัญหาที่ผู้บริหาร โรงเรียนและผู้ช่วยฝ่ายวิชาการส่วนใหญ่พบมากคือ ครูขาดความรู้ในการจัดทำและไม่มี หลักสูตร และแผนการสอนวิชาช่างเครื่องปั้นดินเผา ปัญหาแรกอาจแก้ไขได้ด้วยการจัด อบรมให้ความรู้แก่ครู หรือส่งครูไปเข้าร่วมพัฒนาหลักสูตรกับหน่วยงานต่าง ๆ เช่นกับกลุ่ม โรงเรียน หรือหน่วยงานต้นสังกัด ส่วนปัญหาหลังแก้ไขได้ด้วยการนำข้อมูลที่ได้จากการ วิจัยครั้งนี้ไปสร้างหลักสูตร และเอกสารประกอบหลักสูตรได้แก่ แผนการสอนเพื่อให้ โรงเรียนได้นำไปใช้ต่อไป

ผลการวิจัยพบว่าปัญหาต่าง ๆ ที่ผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยฝ่าย วิชาการ และครูผู้สอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพเห็นว่า เป็นปัญหาที่พบบากนั้น ปัญหา หลายประการเป็นปัญหาที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน ซึ่งบางปัญหาหน่วยงานต้นสังกัดและผู้มี ส่วนเกี่ยวข้องได้ทราบและหาทางแก้ไขให้เรียบร้อยแล้ว เช่น การจัดสรรงบประมาณสนับสนุน ให้ในทุก ๆ ด้าน การจัดสรรอัตรากำลังครูเพิ่มเติมให้โรงเรียน แต่เป็นการค่อยๆ ค่อยไปตามกำลังงบประมาณที่มีอยู่ จะจัดสรรให้โรงเรียนอย่างเพียงพอทันทีทันใดคง ไม่ได้ ปัญหาบางประการโรงเรียนได้พยายามแก้ไขได้ด้วยความสามารถของโรงเรียน เองซึ่งจะรอหน่วยงานต้นสังกัดช่วยเหลือคงไม่ทันการ ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วย- ฝ่ายวิชาการเองก็ได้เสนอแนะแนวทางแก้ปัญหาไว้บ้างแล้ว

เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรวิชาช่างเครื่องปั้นดินเผา และการเปิด สอนวิชานี้เป็นวิชาเลือก จากการศึกษาพบว่าปัญหาที่ผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยฝ่าย- วิชาการ และครูผู้สอนส่วนใหญ่เห็นว่าปัญหาที่พบบากคือ ครูไม่มีความรู้และทักษะเฉพาะ ในเรื่องนี้ ภาครัฐ อุปกรณ์และเครื่องมือในการจัดการเรียนการสอน และไม่มีหลักสูตร และเอกสารประกอบหลักสูตร หากสามารถแก้ไขปัญหาลำนี้ให้คล่องไปได้

โรงเรียนที่พร้อมที่จะเปิดสอนเพราะเห็นว่าเป็นวิชาที่น่าสนใจไม่มีโรงเรียนใดเปิดสอนมาก่อน และเป็นวิชาที่สามารถสร้างพื้นฐานในการประกอบอาชีพนี้ให้นักเรียนได้

ข้อเสนอแนะของผู้วิจัย

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใคร่เสนอแนะต่อหน่วยงานต้นสังกัดที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การพัฒนาหลักสูตรกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ แขนงงานเลือก วิชาช่างเครื่องปั้นดินเผา ในโรงเรียนประถมศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ดังนี้

1.1 ข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานนโยบาย ได้แก่ หน่วยงานต้นสังกัดที่รับผิดชอบโรงเรียนประถมศึกษาของแต่ละสังกัด และกรมวิชาการ

1.1.1 ควรจัดสรรงบประมาณ บุคลากร และวัสดุอุปกรณ์ให้โรงเรียนอย่างเพียงพอ

1.1.2 ควรส่งเสริมให้โรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนดำเนินการประเมินคุณภาพและการประเมินผลให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพราะหลักสูตร เน้นการสอนภาคปฏิบัติมากกว่าภาคทฤษฎี แต่การประเมินของหน่วยงานต้นสังกัด ยังประเมินภาคปฏิบัติน้อยกว่าเท่าที่ควร

1.1.3 ควรปรับระเบียบการวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับสภาพการณ์และนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด เช่น ยืดหยุ่นให้โรงเรียนเลือกสอนเฉพาะวิชาใดวิชาหนึ่ง หรือแขนงใดแขนงหนึ่ง เพื่อให้เกิดทักษะและความชำนาญมากขึ้นจนสามารถที่จะประกอบอาชีพเบื้องต้นต่อไปได้

1.1.4 ควรส่งเสริมให้บุคลากรในหน่วยงานต้นสังกัดลงไปทำงานร่วมกับโรงเรียนและครูให้มากขึ้น

1.1.5 หน่วยงานต้นสังกัดควรติดตาม ดูแล และกำกับกับการปฏิบัติงานของโรงเรียนให้สอดคล้องกับนโยบายให้มากยิ่งขึ้น

1.1.6 ควรสนับสนุนและส่งเสริมกลุ่มโรงเรียนและโรงเรียนให้สามารถปฏิบัติงานวิชาการได้มากขึ้น

1.2 ข้อเสนอแนะต่อหน่วยปฏิบัติ ได้แก่ กลุ่มโรงเรียนและโรงเรียน

1.2.1 ผู้บริหารต้องเตรียมครูผู้สอนโดยเฉพาะ เช่น การจัดครูให้ตรงกับวิชาที่จะสอน ส่งเสริมความรู้ให้แก่ครูโดยการให้ครูเข้ารับการอบรมสัมมนาเกี่ยวกับวิชาที่เลือกสอน

1.2.2 สนับสนุนค่านางบประมาณ หรือจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ให้แก่ครูผู้สอนอย่างเพียงพอ

1.2.3 ผู้บริหารควรจัดทำโครงการร่วมมือกับแหล่งวิทยาการในท้องถิ่น

1.2.4 ผู้บริหารต้องมีความรู้ความเข้าใจกลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพ และศึกษาระบวนการพัฒนาหลักสูตรให้เข้าใจ

1.2.5 ผู้บริหารควรประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองทราบเพื่อให้เกิดความร่วมมือในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ

1.2.6 ครูผู้สอนควรพัฒนาตนเองโดยการไปหาความรู้ การพัฒนาการสอนของตนให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ

1.2.7 ครูผู้สอนโดยเฉพาะควรศึกษาหลักสูตรอย่างลึกซึ้ง สามารถวิเคราะห์ได้ อันจะนำไปสู่การปฏิบัติให้หลักสูตรบรรลุผลสำเร็จตามเจตนารมณ์

1.2.8 ครูผู้สอนควรให้ความร่วมมือกับผู้บริหารและครูในการปรับปรุงการเรียนการสอนและวางแผนการสอนร่วมกัน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ยังมีสิ่งที่จะต้องได้ศึกษาให้กว้างขวางและละเอียดมากกว่านี้ ผู้วิจัยเห็นว่าควรที่จะศึกษาในเรื่องต่อไปนี้

- 2.1 ควรมีการวิจัยเพื่อการประเมินหลักสูตรวิชาช่างเครื่องปั้นดินเผา
โดยละเอียด เพื่อนำผลการประเมินมาปรับปรุงให้หลักสูตรมีความเหมาะสมและสมบูรณ์
ยิ่งขึ้น
- 2.2 ควรศึกษาพฤติกรรมการณ์เรียนของนักเรียนต่อการเรียนวิชาช่าง
เครื่องปั้นดินเผา
- 2.3 ควรศึกษาข้อมูลความต้องการของตลาดเครื่องปั้นดินเผา เพื่อปรับ
หลักสูตร และจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตรให้มีความสอดคล้องกัน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย